

Savjet za razvoj civilnog društva

Ured za udruge Vlade RH

Predmet: Apel za otklanjanjem poteškoća s kojima se susreću organizacije civilnog društva u postupcima SAFU i drugih ugovornih tijela

Zagreb, 3. listopada 2014.

Poštovane članice i članovi Savjeta za razvoj civilnog društva,
poštovani predstojniče Ureda za udruge Vlade RH,

Obraćamo Vam se s molbom za skretanjem pažnje nadležnim institucijama te poduzimanjem koraka za nesmetano i predvidljivo funkcioniranje i omogućavanje programskog i financijskog planiranja organizacija civilnog društva u Hrvatskoj. **Zbog sustavnog kašnjenja u dinamici odobravanja projekata te neujednačenih procedura i tumačenja različitih ugovornih tijela u provedbi projekata, upitna je održivost i razvoj organizacija civilnog društva koje su dosad bile predvodnice u pravodobnom i kvalitetnom povlačenju skoro svih ponuđenih sredstava iz europskih fondova.**

Ti problemi se dijelom odnose na **velika kašnjenja u dinamici odobravanja projekata**. Primjerice, natječaj *Jačanje potpore organizacijama civilnog društva za povećanje transparentnosti i dobrog upravljanja javne uprave u Hrvatskoj* raspisan je u proljeće 2013. godine, a rezultati evaluacije 2. kruga su prema okvirnom rasporedu trebali biti poznati u svibnju 2014., s predviđenim početkom provedbe projekata u studenom ove godine. Međutim, s obzirom da ti rezultati do danas nisu poznati, može se očekivati kašnjenje u početku provedbe uspješnih projekata od najmanje 6 mjeseci. Napominjemo da je kašnjenje SAFU u odnosu na indikativni vremenski raspored već u prvoj etapi natječaja (evaluaciji nacrt projektnih prijedloga) bilo dulje od šest mjeseci: rezultati evaluacije nacrt trebali su biti poznati tijekom studenog 2013. a obznanjeni su u svibnju 2014., odnosno u vrijeme kada su prema indikativnom rasporedu već trebali biti poznati rezultati evaluacije kompletnih projektnih prijedloga.

Ovakvo kašnjenje SAFU znatno otežava programsko i financijsko planiranje organizacijama civilnog društva. Kako se raspisuju natječaji sličnih tematskih područja, nemoguće je planirati aktivnosti čije se periodično ponavljanje predviđa u istraživačko-zagovaračke svrhe kao ni aktivnosti koje se vežu uz određene vanjske okolnosti (npr. parlamentarni ili lokalni izbori i sl.). Osim toga, organizacije se susreću i s dilemama oko izbora aktivnosti: kako bi izbjegle

dvostruko prijavljivanje aktivnosti koje smatraju najvažnijima za svoje djelovanje i postizanje ciljeva unutar dva natječaja susreću se s rizikom da te najvažnije aktivnosti ostanu bez financijske podrške. Konačno, ovakvim kašnjenjima stvaraju se i značajni problemi s likvidnošću, koji u kombinaciji s neizvjesnim datumima objave rezultata natječaja organizacijama uzrokuju poteškoće u zadržavanju kvalitetnog i izgrađenog kadra.

Istovremeno, međutim, postoje **primjeri dobre prakse u procesu ocjenjivanja i ugovaranja EU projekata** poput primjerice Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, koja je kao ugovorno tijelo za dijelove IPA IV kao i dijelove ESF-a proces evaluacije projektnih sažetaka i punih aplikacija skratila na prosječno 8 mjeseci.

Kašnjenje u provedbi natječaja, nije međutim i jedini problem s kojim se organizacije civilnog društva susreću. **Veliki problem predstavljaju i neujednačene procedure, zahtjevi za opsežnom dokumentacijom i razlike tumačenjima različitih ugovornih tijela u provedbi projekata** – slijede akutni problemi iz prakse potpisnica ovog pisma:

- neka ugovorna tijela traže da se potvrde o EU porijeklu dostave ne samo za opremu, nego i za ostale materijale, tumačeći da se „Pravilo porijekla, tj. pravilo da oprema mora potjecati iz zemalja članica EU, zemalja kandidatkinja ili zemalja korisnica IPA programa odnosi na svu opremu i robu uključujući promotivne materijale (vrećice, majice, kemijske olovke i sl.)“, što kod drugih ugovornih tijela nije slučaj.
- neka ugovorna tijela inzistiraju da OCD-ovi kao popratne materijale uz izvješća o provedbi projekata dostave i Ugovore o radu zaposlenika (koji sadrže osobne podatke zaposlenika i podatke koji se odnose isključivo na odnos između dvije ugovorne strane), premda su svi relevantni podaci već sadržani u platnim listama;
- neka ugovorna tijela za partnere na projektu traže uz platne liste i opsežnu dodatnu dokumentaciju čije prikupljanje usporava provedbu projekta, a sadrži i niz osobnih podataka koji se odnose na druge zaposlenike koji nisu izravno angažirani na određenom projektu – traže se izvodi iz banke, zbirni i pojedinačni JOPPD obrasci, rekapitulacije po obustavama plaće, iako je većina tih podataka vidljiva iz platnih lista;
- praksa nepriznavanja troškova od strane ugovornih tijela a bez mogućnosti vanjskog arbitražnog postupka, s time da se čini da kriteriji i tumačenja nepriznatih troškova nisu ujednačeni u različitim ugovornim tijelima i programima financiranja.

Posebno ističemo **problem s višemjesečnim čekanjima na pregled i odobravanje interim (među) izvještaja i finalnog izvještaja** što otežava provedbu projekata i isplatu projektnih sredstava, a udruge izlaže krajnjoj nelikvidnosti i ozbiljno ugrožava njihovo poslovanje i održivost budući da su projektna sredstva EU za mnoge najznačajniji izvor financiranja.

Organizacije potpisnice ovog pisma stoga apeliraju na Savjet da pozove SAFU na što hitniju objavu rezultata natječaja raspisanog prije gotovo 18 mjeseci, a sva ostala ugovorna tijela da svoje prakse ujednače i unaprijede na način koji će osigurati pridržavanje rokova naznačenih u natječaju. To je od presudne važnosti za planiranje, a time i za održivost organizacija civilnog društva i očuvanje radnih mjesta u njima. Smatramo da ovakva kašnjenja uzrokuju i smanjenje apsorpcijskog kapaciteta civilnog društva ali i Hrvatske u cjelini, te otvaraju sumnju u moguće zadržavanje ugovaranja zbog financijskih razloga na strani države (pitanje obveznog nacionalnog sufinanciranja).

Pozivamo Savjet da odredi specifične ciljeve i rokove za reviziju i usklađivanja procedura natječaja za organizacije civilnog društva, a predlažemo da se Ured za udruge Vlade RH odredi kao za tijelo zaduženo za praćenje i poticanje tog procesa.

Uz zahvale na pažnji i akciji,

organizacije potpisnice pisma:

1. Autonomni centar ACT
2. ACT Grupa
3. B.a.B.e.
4. Centar za mirovne studije
5. Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć – Vukovar
6. CESI
7. Centar za građanske inicijative Poreč
8. Cenzura Plus
9. Centar za mir, nenasilje i ljudska prava-Osijek
10. DOOR
11. Eko-Zadar
12. GONG
13. Info Zona
14. Kuća ljudskih prava
15. Organizacija za građanske inicijative
16. ODRAZ-Održivi razvoj zajednice
17. Projekt građanskih prava Sisak
18. RODA
19. Savez udruga stanara Hrvatske
20. Srpski demokratski forum
21. Udruga za samozastupanje
22. Udruga za nezavisnu medijsku kulturu
23. Zagreb Pride
24. Udruga za samozastupanje
25. Udruga za unapređenje kvalitete življenja LET
26. Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek
27. Zelena akcija
28. Ženska soba - Centar za seksualna prava
29. Ženska grupa „Izvor“